



# KVIZ NG JUNIOR BISTROUM



## Vaje za bistroumne

april 2007

### Ura tik taka ...

Kmalu bo tu mesec maj in tekmovanja Kviza NG Junior Bistroum. Komaj čakaš, da se preizkusiš? **Prvo, šolsko tekmovanje bo takoj po prvomajskih počitnicah, finalno tekmovanje pa v drugi polovici maja v Ljubljani.**

O datumu in organizaciji šolskega tekmovanja bomo obvestili učitelje, ki bodo izpeljali šolsko tekmovanje na prijavljenih šolah.

### Kako se pripravljaš

na Kviz NG Junior Bistroum? Predlagamo ti, da dobro prelistaš letošnje številke Juniorja in rešiš vse Vaje za bistroumne. Ker nam jo je pustni škrt zagodel, te v aprilski številki čakata kar dve poli vaj – marčna in aprilka.

### Se še nisi prijavil/-a?

Nič ne skrbi – prijaviš se lahko **do 20. aprila 2007**. To narediš tako, da na spletni strani **www.junior.si** v rubriki Kviz NGJ Bistroum izpolniš prijavnico, lahko pa nam tudi pišeš na **junior@rokus.com**. Pred prijavo se pozanimaj, ali morda na vaši šoli že kakšna učiteljica ali učitelj zbira prijave za Kviz, in se prijavi prek nje oziroma njega. Sodelujete lahko vsi iz 4., 5. in 6. razreda devetletke ter 4. in 5. razreda osemletke. Tokrat ne potrebuješ ekipe – tekmuješ sam oziroma sama.

Zadnje Vaje za bistroumne bomo priložili majski številki Juniorja. Vse do zdaj pripravljene Vaje in rešitve pa najdeš na spletni strani **www.junior.si**.



## 1. Med črke smo skrili deset morskih živali. Poišči jih.

M	E	D	U	Z	A	Ž	A	G
H	O	B	O	T	N	I	C	A
K	O	R	J	R	K	I	T	L
M	R	T	S	C	A	J	Č	I
U	Č	H	J	K	B	D	E	G
Z	D	E	L	F	I	N	A	E
J	A	S	T	O	G	P	V	N
Š	K	O	L	J	K	A	E	J
R	S	A	R	D	E	L	A	S

## 2. Poveži protipomenke – besede z nasprotnim pomenom.

zima	dan
noč	velik
vesel	poletje
majhen	žalosten

## 3. V šoli uporabljaš mnogo različnih stvari. Premetali smo črke, ti pa iz njih sestavi imena predmetov, ki jih uporabljaš.

BATAL: \_\_\_\_\_ CESIRNEPA: \_\_\_\_\_

KEZEZV: \_\_\_\_\_ AREKD: \_\_\_\_\_

NIVSKNIČ: \_\_\_\_\_ NOVILRA: \_\_\_\_\_

## 4. Katerega leta smo dobili prvo slovensko knjigo?

Prvo knjigo smo dobili leta \_\_\_\_\_.

## 5. Kako se imenujejo psi, izurjeni za reševanje izpod plazov?

- lavinski psi
- latinski psi
- lovski psi

## 6. Med katere rastline uvrščamo vaniljo? Morda ti bo v pomoč podatek, da obstaja okoli 30.000 različnih vrst te rastline, doma pa jo lahko imate tudi kot sobno rastlino.

## 7. Kako dobro poznaš sire? Preberi spodnje besedilo in ga ustrezno dopolni. Številke pod črkami ti pomagajo najti imena petih različnih vrst sirov.

Bistvena sestavina sira je mleko. Sir največkrat pridelajo iz kozjega, ovčjega ali  $\frac{1}{17} \frac{3}{8} - \frac{11}{6} \frac{7}{7}$  mleka. Iz mleka naredijo tudi različne druge izdelke; morda imaš najraje sadne ali navadne  $\frac{2}{2} - - - \frac{21}{5} \frac{12}{12}$ . Sadna torta je še boljša, če je v njej sladka  $\frac{1}{1} \frac{16}{16} - - - \frac{13}{13} \frac{10}{10}$ . Mleko mama uporabi, če želi skuhati puding. Verjetno obožuješ  $\frac{22}{22} - - - \frac{15}{15} \frac{18}{18} - \frac{4}{4}$  puding, saj okus spominja na čokolado. Znana slovenska slaščica je tudi prekmurska gibanica. V različnih nadevih so mak, orehi, jabolka in  $- - - - \frac{14}{14}$ . Gospodinje jo uporabljajo tudi za štruklje ali različne zavitke. Poleti pa se zelo radi sladkamo s čokoladnim, jagodnim, vaniljevim ali kakšnim drugim mlečnim

- -  $\frac{20}{20}$  - - -  $\frac{9}{9} - \frac{19}{19}$ .SIRI:  $\frac{1}{1} \frac{2}{2}$  H  $\frac{3}{3} \frac{4}{4} \frac{5}{5}$  I  $\frac{5}{5} \frac{21}{21} \frac{13}{13}$   $\frac{22}{22}$   $\frac{6}{6} \frac{7}{7} \frac{8}{8} \frac{9}{9} \frac{10}{10}$ M  $\frac{11}{11} \frac{12}{12} \frac{13}{13} \frac{5}{5} \frac{14}{14} \frac{15}{15} \frac{16}{16} \frac{17}{17}$  P R  $\frac{18}{18} \frac{19}{19} \frac{16}{16} \frac{20}{20} \frac{4}{4}$ 

## 8. Obkroži besedo, ki ne sodi zraven!

- pomlad, zima, jesen, april
- volk, medved, mačka, postrv
- Dunaj, Pariz, Berlin, Washington

## 9. Preberi del pesmi Ferija Lainščka. Označene črke postavi v pravilni vrsti red in ugotovi naslov pesmi.

Halo! Halo!  
Tu nekdo.

Nujno prosim tistega strica, ki pleska,  
naj vse židove na našem stopnišču prepleska.  
Razen tega, naj odstrani vse čečkarije,  
kakor recimo: Mojca in Vili – še dan do gostije!

Naslov pesmi je \_ \_ \_ \_ \_

## 10. Naštete pojme po smiselnosti razvrsti v tri skupine. V vsaki skupini mora biti enako število besed.

Ljubljana, travnik, Pariz, torta, gozd, Berlin, sladoled, morje, puščava, Zagreb, lizika, bonbon.

1. skupina	2. skupina	3. skupina

1. Spodaj napisane besed smiselno razvrsti v razpredelnico. V pomoč naj ti bodo besede, ki so že vpisane in so natisnjene krepko. Teh ne uporabi več!

Avstrija, svetovno nogometno prvenstvo 2006, evropski parlament, sacher torta, Francija, Romunija, deskanje na valovih, Nemčija, muzej radovednosti – La Villette, Transilvanija, Pariz, Dunaj, Portugalska, Drakula, Bruselj, Volkswagen, Porto, Belgija

		Romunija
Pariz		
		Avstrija
Porto		
		Nemčija
		Belgija

2. Smiselno poveži.

Oder na ulici	Ohranimo Zemljo!
Washington	NGJ Bistroum
Pariz	Ana Desetnica
22. april	Skozi vrata znanja ...

3. Odgovori na zastavljena vprašanja. Nato prve črke odgovorov poveži in ugotovi, iz katere države so opisane značilnosti, ljudje, pojavi ...

– Na njenih brzicah se mimo Bovca, Čezsoče in drugih krajev preizkušajo številni raftarji, kajakaši in kanuisti. Napiši ime reke. \_\_\_\_\_

– Desa Muck je napisala ogromno zabavnih in zanimivih knjig za najstnike. Napiši naslov knjige, v kateri je glavna oseba Suzi, ki rada laže. \_\_\_\_\_

– Na otočku sredi reke Krke stoji znan grad, ki je danes ciljna točka turistov, željnih narave in igranja golfa. Napiši, kako se grad imenuje. \_\_\_\_\_

– V bližini mesta izkopavajo rjavi premog, ki ga v sosednji Termoelektrarni Šoštanj pretvarjajo v električno energijo. Za katero mesto gre? \_\_\_\_\_

– Kako je bilo ime vitezu, ki je živel v Predjamskem gradu, o njem pa se je ohranila tudi legenda? \_\_\_\_\_

– Napiši ime pokrajine, v kateri leži tudi zelo znano Cerkljansko jezero. \_\_\_\_\_

– Katero obmorsko mesto se ponaša z edino slovensko ladjedelnico? \_\_\_\_\_

– Njene glavne sestavine so kislja repa ali zelje, fižol, krompir in suho meso. Kako se imenuje jed, ki prav posebej tekne pozimi? \_\_\_\_\_

– Priljubljena pevka živi v kraju v Zgornji Savinjski dolini, ki je znan po cvetličnih razstavah in gaju. Napiši njeno ime. \_\_\_\_\_

Država, ki se ponaša z opisano naravno in kulturno dediščino, se imenuje \_\_\_\_\_.

4. Premeči črke in trditve dopolni z ustrežno besedo.

NUKAHA \_\_\_\_\_, praznik luči, je eden največjih judovskih praznikov.

Tudi LINA VJA \_\_\_\_\_ je orhideja. Poznamo jih več kot 110 vrst, za uporabo pa gojimo le tri vrste.

Močni zunanji plasti očesnega zrkla sta \_\_\_\_\_ NIRAŽCEO in \_\_\_\_\_ NIČCALEBO.

\_\_\_\_\_ ROLCAMOPO je bil beneški trgovec in raziskovalec, ki je z očetom in stricem po »svileni poti«<sup>2</sup> pripotoval na Kitajsko.

5. Kaj pomeni kratica OZN?

6. Obkroži besedo, ki ne sodi zraven.

- a) Gorska reševalna zveza, volkovi, plazovi, lavinski psi  
b) kamena doba, Veno Pilon, jamska umetnost, Velikonočni otoki  
c) Safira, Arya, Boog, Urgali

7. Preberi odlomek iz znane pravljice. Kdo jo je napisal?

*Bilo je že pozno, a mala morska deklica ni mogla oči odmakniti od ladje in lepega princa. Pisane svetilke so ugasnile, rakete se niso več dvigale v zrak in tudi topovi niso več grmeli. Toda globoko v morju je hrumelo in bobnelo. Tačas je sedela na vodi in se zibala gor in dol, tako da je mogla zdaj pa zdaj pogledati v kajuto.*

Pravljico je napisal \_\_\_\_\_.

8. Skrili smo imena 14 ptic. Poišči jih.

I	J	Ž	V	R	A	N	A	Č	Š
Š	K	K	A	L	I	N	U	C	K
O	T	U	V	R	A	B	E	C	R
J	F	O	K	O	S	V	S	G	J
A	A	V	R	A	A	Č	O	A	A
F	Z	L	O	K	V	N	V	L	N
Z	A	J	N	H	L	I	A	E	E
U	N	I	Č	S	F	J	C	B	C
L	Č	A	P	L	J	A	A	A	S
Š	L	A	S	T	O	V	K	A	B

9. Kateri iglavec edini pri nas pozimi odvrže iglice?

10. V kateri državi evro ni uradna denarna valuta?

- a) Slovenija  
b) Hrvaška  
c) Avstrija

**1. Spodaj naštetje pojme po smiselnosti razvrsti v tri skupine.**

V vsaki skupini mora biti enako število pojmov.

Ljubljana, krompir, sreča, keltski srebrnik, Peking, izkapanine, Slovenski etnografski muzej, Južna Amerika, pomfrit, narodni muzej, Marco Polo, Kitajska

1. skupina	2. skupina	3. skupina

**2. Smiselno poveži besede.**

pande	ogroženost
Vesele nogice	Japonska
Tokio	Fuši
Desa Muck	Lažniva Suzi

**3. Obkroži besedo – vsiljivca, ki ne sodi zraven.**

- Spoznajta Robinsonove, Vesele nogice, Junaki petega razreda, Sezona lova
- Bled, Savudrija, Maribor, Novo mesto
- Izrael, Egipt, Tutankamon, Nil
- morski pes, krap, jegulja, mačka

**4. Premeči črke in ustrezno dopolni besedilo! Pomagaj si z zemljevidom National Geographic Junior Svet živali.**

\_\_\_\_\_ VAJEDVMREDI živi v območjih iglastega gozda.

V srednji Ameriki, v tropskem deževnem gozdu, živi velika ptica z imenom \_\_\_\_\_ RŠATOJKINAKU.

V toplih tropskih morjih, na koralnih grebenih, živi tudi riba \_\_\_\_\_ ROKANICAL.

**5. Katerega priznanega evropskega učitelja slikarstva so klicali profesor Nämlich? Obkroži pravilni odgovor.**

- Antona Ažbeta
- Matija Jamo
- Franceta Slano

**6. Med naštetimi pojmi obkroži tiste, ki sodijo v Evropsko unijo.**

Nemčija, kebab, Barcelona, švicarski frank, volvo, Jahorina, žlikrofi, Nokia, ruski zemeljski plin, Dubrovnik, čokolada Milka, Prater, citroen, kocke Lego, George W. Bush, aborigini, Rio de Janeiro, Grossglockner, bikoborbe, Islandija, sirtaki, Istanbul, Soča

**7. Katera rastlina sodi v skupino najhitreje rastočih in za gojenje najmanj zahtevnih rastlin?**

- konoplja
- krompir
- solata

**8. Poznaš odlomek spodnje pesmi? Napisal jo je Tone Pavček. Napiši naslov te pesmi.**

*Kakšne rože cvetijo po polju!*

*Rdeče in plave in zlate.*

*In vse čakajo noč in dan samo nate.*

*Kakšne ribe plavajo v morju,*

*take, pa take in tudi – take!*

*In vse čakajo noč in dan*

*na vas, svoje junake.*

Naslov pesmi je \_\_\_\_\_.

**9. Skrili smo imena desetih cvetlic. Poišči jih.**

T	U	L	I	P	A	N	Š	K	I
V	R	T	N	I	C	A	Č	A	V
N	K	O	V	A	L	J	C	I	A
G	A	Ž	B	M	G	I	N	D	N
O	D	R	F	E	T	E	T	C	J
S	U	B	C	E	N	K	L	I	Š
V	L	T	J	I	N	T	U	J	Č
D	J	R	B	H	S	J	I	Č	I
Ž	A	F	R	A	N	A	H	C	C
M	P	M	I	R	I	S	A	P	A

**10. Spodnje odpadke ustrezno razvrsti v razpredelnico.**

Kartonska škatla, prazen tetrapak za mleko, počen steklen kozarec, star časopis, jabolčni olupki, steklenica, suh kruh, pločevinka

embalaža	papir	biološki odpadki	steklo